

HRVATSKA

► Piše: Predrag Kordić

Na Jelačićevu Trgu leži razum sa zavrnutim vratom.
 U Splitu je umro od tuge dalmatinski šajkaš.
 U buništu svinje gurkaju krunu Kralja Tomislava.
 Pobješnjeli konji hržući jedu s oltara sijeno
 i piju iz krstionice svećeničku krv.
 Na opustjelim vratima majke dozivaju mrtve sinove
 raspletenih kosa zipkajući prazne kolijevke.
 Čađave gusle žedne pjesama o klinu vise,
 trzajući se na jecaje tamne noći
 i lanaca zveku.
 Raspršeni sinovi po svim obalama i morima
 oko Majke lijetaju kao pčele oko razbijenog ulišta,
 i rone suze u stihu, kipu i tamburici,
 i pišu ime Hrvatska po nepoznatim putovima.

Junaci u tamnici grizu lisičine posvećenom boli,
 majke i siročad grle zavjete trostrukim pletenicama
 prognanici pale žrtve na svim oltarima:

Sveci tjeraju razbojnice lomeći im crvene noževe,
 vojske i vojske i vojske molitava jurišaju na nebo
 i, vođene uskrslim janjcima Širokog Brijega,
 pristupaju zadihane k prijestolju Božjem
 umorne korake topeći mutnim suzama.

Ljepota Neba zatitra tronutim svijetom
 nad veličinom ljubavi.

Stegnu se svemiru srce...
 i zaplaka Bog. ✍

SLOBODANU, MRTVOM BRATU

Nakon 50 godina

► Piše: fra Umberto Lončar

Pedeset je godina prošlo od Tvoje mučeničke smrti. Poslije mučenja u sabirnoj sobi zatvora, odveli su te u noć i ubili bez suda i svjedokâ. Zašto? Zato što si bio svećenik. Nisi bio sâm jer su i druge odveli iste noći. Tako mi je netko rekao, tko je ostao živ, iz susjedne zatvorske sobe.
 Moje su misli često konačile na Tvom grobu. Ja ipak ni sada ne znam gdje je Tvoj grob. Samo znam zašto si poginuo. Ubijen si za svoju vjeru i domovinu.

Te krvave 1945. godine stotine tisuća nevinih žrtava našega naroda neprijatelj je na zvjerski način mučio i poubijao. U mojim mislima često se redaju, kao bolne rane, stratišta našeg naroda: Široki Brijeg, Ljubuški, Mostar, Dalmatinska zagora, Maribor, Dravograd, Macelska šuma..., a Bleiburg je bio najveće i najstrašnije stratište. Tako se dogodila najkrvavija tragedija našeg naroda u njegovoj povijesti.

Molio sam se Bogu za sve vas, a posebice za tebe. U skrovištu srca moga i roda svoga Ti i dalje živiš.

Neprijatelji su tražili svoj mir u vašoj krvi, a našli su u dušama svojim pakleni nemir i prokletstvo. Crv mračne savjesti ne miruje.

A, Ti – brate moj, na nepoznatom stratištu i u nepoznatom grobu – počivaj u miru.

Ne znam po koji put uzdižem svoje ruke k Bogu i molim za sve naše mučenike: »Pokoj vječni daruj im Gospodine!« Amen! ✍

PRED KRIŽEM HRVATSKOGA SVEĆENSTVA

*Posvećeno širokobriježskim fratrima,
 ubijenima u osvit 1945. godine*

► Piše: Petar Vulić

Zima je: Snijeg i studen. Led...
 pokri prašne nam seoske putê
 Mi ufamo se, Višnji, jedino u Te
 vapeć u oluji Tvoju propovijed

Tajanstva sviču u ljudskom duhu
 (priviđenje svojih sjenâ smo samo)
 Vijavica vrije u našem prahu
 prah bijasmo, u prah se vraćamo

Zbog našijeh mukâ nas su mučili
 i poubijali ti sinovi Sotone
 al' nisu nikad, ne, nisu naučili -
 Ne mogu umrijet zvonâ što zvone

Prikovani na križ kojim se križasmo
 kročimo u smjeru hrvatske Golgote
 Znajući baš sve, znajući da smo
 vječno usnuli žsred nutarnje ljepote

Nad nama, gle, već niču smetovi
 i promrzlo nebo na nas se ruši
 Luč molitve iskri u trudnoj duši
 tu gdje uviru ama baš svi svjetovi

Križnim putom mi kročimo bosu
 a iz oka topla suza nam rosi
 Jedini svjedok svih naših Kalvarijâ
 bje vazda sveta nam Gospa Marija

(...)

Čast i slava Njoj vazda budi
 jer nama, evo, pred Njom presudi
 SMRTNO... Drugi svjetski rat
 koji bijaše naš – Poncije Pilat

*(Napisano u Sturbi kraj Livna,
 4. prosinca ratne 1994.) ✍*

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudesa« i slično imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

Riječ urednika

fra Miljenko Stojić

Dragi čitatelji!

Dok polako nastupa vrijeme novog hrvatskog predsjednika, pred nama je novi broj, sada već prepoznatljivog, glasila Vicepostulature *Stopama pobijenih*. Raduje nas sve jači odjek među čitateljstvom. Očito je da hrvatski nepobjedivi duh živo kuca ispod prividne šutnje.

Od događaja koje bismo kroz proteklo vrijeme mogli izdvojiti svakako na prvo mjesto treba staviti pronalazak i pokop posmrtnih ostataka fra Maksimilijana Jurčića, kao i pet njegovih supatnika. Svjetlo je ponovno pobijedilo tamu. Njihov ubojica, koji je izgleda za »dobro« obavljen posao dobio čin oficira JNA, mislio je da će ih zbrisati s lica zemlje. Međutim, bilo je to nemoguće. Sve da i nismo pronašli fra Maksimilijanove posmrtno ostatke, on bi ostao u dubokom sjećanju hercegovačkih franjevac, kao i druga petorica u sjećanju svoje obitelji. Nevina žrtva jednostavno uvijek pobjeđuje. Očekujemo još otkopavanje sljedeće masovne grobnice u Vrgorcu s 40-ak pobijenih koji su krajem siječnja 1945. dovedeni iz ljubuške tamnice. Nadamo se da će se i to uskoro dogoditi.

Hvala Bogu i u hrvatskom narodu u BiH pokreće se službeno traganje

za posmrtnim ostacima pobijenih u II. svjetskom ratu. Budući da nemamo svog političkog okvira, onda se na tome počelo raditi na razini općina s hrvatskom većinom. Općina Široki Brijeg, na čelu s načelnikom Mirom Kraljevićem, 4. kolovoza 2009. imenovala je Povjerenstvo za obilježavanje i uređivanje grobišta II. svjetskog rata i poraća na širokobriježkom području. Povjerenstvo je odmah započelo s radom i trenutno skuplja nepohodne podatke spremajući se s njima izići u javnost. Još su neke općine krenule u tom smjeru. Zaista se uvijek nešto može učiniti ako svojim pogledima dopustimo da budu široki.

Podrazumijeva se da Vicepostulatura i dalje traži živuće svjedoke i dokumente glede pobijenih hercegovačkih franjevaca. Istina, već je to pri kraju, ali su ugodna iznenađenja uvijek moguća. Molimo, dakle, i dalje sve one koji nam mogu pomoći u tom smjeru da to što prije i učine. U ime pobijenih najljepše im zahvaljujemo.

Ne dajmo se ušutkati. Tražimo i širu istinu jer će nas samo ona osloboditi!

Mir i dobro!

STOPAMA POBIJENIH

Glasilo Vicepostulature postupka mučeništva
»Fra Leo Petrović i 65 subračić«, III., 1 (4),
Humac, 2010

Glavni i odgovorni urednik:
fra Miljenko Stojić, vicepostulator

Lektura i korektura:
Zdenka Leženić

Adresa:

Vicepostulatura, Trg sv. Ante 1,
88320 Ljubuški – Humac, BiH;
Vicepostulatura, p. p. 1,
20352 Vid, RH

Veza:

tel.: (039) 832-582
faks: (039) 832-585
e-pošta: mostar@pobijeni.info
internet: www.pobijeni.info

Grafički prijelom i tisak:
FRAM-ZIRAL, Mostar

Glasilo izlazi polugodišnje:
siječanj i srpanj

Godišnja pretplata:
BiH 6 KM, RH 24 KN, EU 6 EUR,
SAD i Kanada 10 USD

Slanje pretplate i dobrovoljnih
priloga (s naznakom za što):
a) poštanskom uputnicom
b) UniCredit Bank d.d. Mostar,
poslovnica Ljubuški:
žiro-račun (BiH): 381602276649744
devizni račun (inozemstvo):
IBAN: BA393381604876650839
SWIFT: UNCRBA22

Cijena pojedinog primjerka:
3 KM; 12 KN; 3 EUR; 5 USD

ISSN: 1840-3808

IZ SADRŽAJA

Riječ čitatelja	4	Razgovor	29
Iz ljetopisa	5	Pobijeni	35
Podsjetnik	10	Odjek u umjetnosti	54
Povijesne okolnosti	11	Izdavaštvo	55
Svjedočenje	28	Darovatelji	55